

OBSAH

Předmluva	7
ÚVOD: GERBERT A ARITMETICKÉ VĚDĚNÍ JEHO DOBY ...	11
1. Papež Silvestr II. – vědec a filozof Gerbert	11
1.1 Student	12
1.2 Učitel	18
1.3 Opat a arcibiskup	27
1.4 Arcibiskup a papež	35
2. Aritmetika podle Boethiova Úvodu	39
2.1 První ze všech věd a definice čísla	41
2.2 Sudost a lichost	42
2.2.1 Čísla sudá	43
2.2.2 Čísla lichá	48
2.3 Čísla nadměrná, podměrná a dokonalá	51
2.4 Číselné poměry	53
2.4.1 Rovnost a nerovnost	53
2.4.2 Přejchody mezi poměry	57
2.5 Figurální čísla	63
2.5.1 Přímočará čísla	63
2.5.2 Plošná čísla	64
2.5.3 Prostorová čísla	68
2.5.4 Figurální čísla a číselné poměry	71
2.6 Číselné posloupnosti	73
2.6.1 Hlavní druhy posloupností	74
2.6.2 Další druhy posloupností	77
2.6.3 Dokonalá harmonie	79
3. Abacistická počtářská pomůcka	81
3.1 <i>Mensa geometricalis</i> a abacisté raného středověku	82
3.2 Raně středověký abakus	84
MATEMATICKÉ LISTY GERBERTA Z REMEŠE	89
List 1: Scholium ad Boethii <i>Arithmetica Institutionem</i> l. II, c. 1	90
Komentář k Boethiovu <i>Úvodu do aritmetiky</i> II, 1	91
Komentář	96
List 2: Scholium ad Boethii <i>Musicae Institutionis</i> l. II, c. 10; l. IV, c. 2	106
Komentář k Boethiovu <i>Úvodu do hudby</i> II, 10 a IV, 2	107
Komentář	108

List 3: Scholium ad Boethii <i>Musicae Institutionis</i> l. II, c. 21	110
Komentář k Boethiovu <i>Úvodu do hudby</i> II, 21	111
Komentář	115
List 4: Fragmentum de norma rationis abaci	118
Fragment zásad počítání na abaku	119
Komentář	122
List 5: Regulae de numerorum abaci rationibus	124
Pravidla počítání na abaku	125
Komentář	126
List 6: Remigio monacho Treverensi	130
Mnichu Remigiovi z Trevíru	131
Komentář	132
List 7: Ad Adelboldum de causa diversitatis arearum trigoni aequilateri geometrice arithmeticeve expensi	134
Adelboldovi o příčině rozdílu mezi geometrickým a aritmetickým výpočtem obsahu rovnostranného trojúhelníku	135
Komentář	140
Summary	145
Bibliografie	147
Rejstřík	160